

Tuần: 16

Tiết: 16

BÀI 8. KỸ THUẬT TRỒNG CÂY NHÃN

I. MỤC TIÊU

1. Kiến thức:

- Biết được giá trị dinh dưỡng của quả nhãn, đặc điểm thực vật và yêu cầu ngoại cảnh của cây nhãn.
- Hiểu được các biện pháp kỹ thuật gieo trồng, chăm sóc, thu hoạch, bảo quản, chế biến.

2. Kỹ năng:

- Áp dụng được kỹ thuật gieo trồng, chăm sóc, thu hoạch, bảo quản, chế biến trong thực tế.

3. Thái độ:

- Hứng thú học tập, yêu thích nghề trồng cây ăn quả.

4. Năng lực, phẩm chất :

- Năng lực chung: Năng lực tự học (1), năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo (2), năng lực hợp tác (3).
- Năng lực đặc thù: Nhận thức công nghệ (4), sử dụng công nghệ (5), giao tiếp công nghệ (6)
- Phẩm chất: Chăm chỉ (7), trách nhiệm (8), trung thực (9).

II. PHƯƠNG PHÁP-KỸ THUẬT

1. Phương pháp

- PP dạy học đàm thoại (1), PP thuyết trình (2), PP hoạt động nhóm (3), PP sử dụng đồ dùng trực quan (4), PP sử dụng tài liệu (5), PP hoạt động cặp đôi (6), Giao nhiệm vụ (7).

2. Kỹ thuật dạy học

- Kỹ thuật chia nhóm, KT giao nhiệm vụ, KT đặt câu hỏi, KT hỏi và trả lời, KT động não.

III. CHUẨN BỊ

1. Giáo viên:

- Nghiên cứu kỹ nội dung bài 8 SGK và SGV.
- Tranh vẽ về giống nhãn trồng phổ biến, kỹ thuật trồng, chăm sóc.
- Các số liệu về sự phát triển của cây nhãn trong cả nước và địa phương.

2. Học sinh:

- Đọc nội dung bài 8 SGK.
- Tìm hiểu 1 số giống nhãn trong cả nước và địa phương.

3. Tiến trình dạy học

1. Ôn định tổ chức

2. Kiểm tra bài cũ

Hỏi: Hãy trình bày kỹ thuật thu hoạch và bảo quản quả cây có múi?

Đáp án:

- Thu hoạch cần thu hoạch đúng độ chín, nên thu hoạch lúc trời nắng ráo. Dùng kéo cắt sát cuống quả tránh làm sây sát vỏ quả
- Bảo quản nơi râm mát, cần bảo quản ở nhiệt độ thấp.

3. Bài mới

Hoạt động của giáo viên	Hoạt động của học sinh	Nội dung
<p style="text-align: center;">HOẠT ĐỘNG 1: Khởi động</p> <p>Mục tiêu: Tạo hứng thú cho HS, thu hút HS sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ học tập của mình. HS khắc sâu kiến thức nội dung bài học.</p> <p>Phương pháp dạy học: 2,4</p> <p>Định hướng phát triển năng lực: 2, 4, 5, 6</p>		
<div style="text-align: center;"> </div> <p>Hình ảnh vườn nhãn</p> <p>Nhãn là loại cây ăn quả nhiệt đới có giá trị kinh tế và dinh dưỡng cao. Hiện nay cây nhãn được các địa phương trong cả nước chọn làm cây để thực hiện chuyển đổi cơ cấu cây trồng nhằm nâng cao hiệu quả kinh tế và tăng thu nhập cho sản xuất. Để biết được kĩ thuật trồng cây nhãn như thế nào chúng ta tìm hiểu qua bài ngày hôm nay: Kĩ thuật trồng cây nhãn.</p>		
HOẠT ĐỘNG 2: Hình thành kiến thức		
Hoạt động 1: Tìm hiểu về giá trị dinh dưỡng của quả nhãn.		I/ Giá trị dinh dưỡng của quả nhãn.

<p>Mục tiêu: - Biết được giá trị dinh dưỡng của quả nhãn</p> <p>Phương pháp dạy học: 1, 2, 4, 5, 6</p> <p>Định hướng phát triển năng lực: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9</p> <p>? Giá trị dinh dưỡng của quả nhãn thể hiện ntn? GV cho HS thảo luận cặp đôi</p> <p>GV Giải thích thêm: Ngoài giá trị về kinh tế, cây ăn quả còn có tác dụng chống xói mòn, bảo vệ đất. Hiện nay du lịch sinh thái người ta còn chú trọng đến các vườn cây ăn quả, do đó cây ăn quả còn có ý nghĩa phục vụ du lịch. GV nhận xét và kết luận</p>	<p>HS thảo luận cặp đôi</p> <p>HS: Chứa nhiều đường, vitamin.....</p>	<p>- Chứa nhiều đường, vitamin, Axit hữu cơ và chất khoáng...Ngoài ra cùi nhãn còn chữa bệnh mất ngủ, giật mình.</p>
<p>Hoạt động 2: Tìm hiểu về đặc điểm thực vật và yêu cầu ngoại cảnh.</p> <p>Mục tiêu: Đặc điểm thực vật và yêu cầu ngoại cảnh của cây nhãn.</p> <p>Phương pháp dạy học: 1, 2, 3, 4</p> <p>Định hướng phát triển năng lực: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9</p> <p>? Cây nhãn có đặc điểm thực vật gì nổi bật? ? Với đặc điểm bộ rễ như vậy ta có cách bón phân như thế nào? GV kết luận:</p>	<p>HS: - Có bộ rễ phát triển. - Hoa có 3 loại</p> <p>HS: Bón theo hình chiếu của tán cây.</p> <p>HS: Nhiệt độ, lượng mưa, ánh sáng, đất.</p>	<p>II/ Đặc điểm thực vật và yêu cầu ngoại cảnh.</p> <p>1. Đặc điểm thực vật.</p> <p>- Cây nhãn có bộ rễ phát triển. - Hoa xếp thành chùm mọc ở ngọn và nách lá. Có 3 loại hoa trên 1 chùm hoa: Hoa đực, hoa cái và hoa lưỡng tính.</p> <p>2. Yêu cầu ngoại cảnh.</p> <p>- Nhiệt độ: Thích hợp từ 21 - 27. - Lượng mưa: 1200mm/năm, độ ẩm không khí 70 - 80% - Ánh sáng : Không ưa ánh sáng mạnh, chịu được bóng râm. - Đất: Thích hợp với đất phù sa...</p>

<p>?. Có những yếu tố ngoại cảnh nào ảnh hưởng trực tiếp tới việc trồng cây nhãn?</p> <p>GV kết luận:</p>		
<p>Hoạt động 3: Tìm hiểu về kĩ thuật trồng và chăm sóc</p> <p>Mục tiêu: Hiểu được các biện pháp kĩ thuật gieo trồng, chăm sóc, thu hoạch, bảo quản, chế biến.</p> <p>Phương pháp dạy học: 1, 2, 3, 4, 5</p> <p>Định hướng phát triển năng lực: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9</p> <p>GV cho HS thảo luận nhóm.</p> <p>Chia lớp thành 4 nhóm</p> <p>GV: Quan sát H18.1 hãy kể tên 1 số giống nhãn trồng phổ biến?</p> <p>? Phương pháp nhân giống phổ biến là phương pháp nào?</p> <p>GV: Kết luận.</p> <p>?. Thời gian nào trồng là thích hợp?</p> <p>GV kết luận:</p> <p>?. Hãy lấy ví dụ về khoảng cách trồng?</p> <p>GV kết luận</p> <p>GV chiếu trên máy để HS thấy kích thước hố và khối lượng phân bón.</p>	<p>HS thảo luận nhóm.</p> <p>HS: Nhãn lồng, nhãn da bò.</p> <p>HS: Chiết và ghép</p> <p>HS: Miền bắc: tháng 2-4, tháng 8-10 - Miền nam: Tháng 4-5 (Đầu mùa mưa)</p> <p>- Đất đồng bằng: 8x8m - Đất đồi: 6x6m</p> <p>HS: Quan sát</p> <p>HS: Diệt cỏ dại, làm mất nơi ẩn náu của sâu bệnh..</p> <p>- HS: Bón làm 2 thời kì.</p>	<p>III/ Kĩ thuật trồng và chăm sóc.</p> <p>1. Một số giống nhãn trồng phổ biến.</p> <p>- Miền Bắc: Nhãn lồng, nhãn cùi...</p> <p>- Miền Nam: Nhãn giống da bò, nhãn tiêu...</p> <p>2. Nhân giống cây</p> <p>- Đối với cây nhãn phương pháp nhân giống phổ biến là chiết cành và ghép.</p> <p>3. Trồng cây</p> <p>a. Thời vụ trồng</p> <p>- Thời vụ trồng phụ thuộc vào khí hậu từng vùng sinh thái.</p> <p>b. Khoảng cách trồng</p> <p>- Tùy theo loại đất mà ta có khoảng cách trồng khác nhau.</p> <p>c. Đào hố, bón phân lót</p> <p>4. Chăm sóc</p> <p>a. Làm cỏ, vun xới</p> <p>- Diệt cỏ dại, làm mất nơi ẩn náu của sâu bệnh và làm cho đất tơi xốp.</p> <p>b. Bón phân thúc</p> <p>- Bón phân vào vào 2 thời kì: + Khi ra hoa: tháng 2-3. + Sau khi thu hoạch: tháng 8-9</p> <p>c. Tưới nước</p> <p>- Cần tưới nước thường xuyên cho cây phát triển</p>

<p>?. Làm cỏ, vun xới có tác dụng gì?</p> <p>? Bón phân làm mấy thời kì?</p> <p>GV giải thích thêm: Bón phân đúng yêu cầu kỹ thuật, phân hữu cơ đã hoai mục, vùi trong đất tránh gây ô nhiễm môi trường. Bón thêm bùn khô, phù sa cung cấp chất dinh dưỡng cho cây và góp phần cải tạo đất</p> <p>? Nước có tác dụng gì?</p> <p>GV giải thích thêm: Phủ rơm rạ hoặc các vật liệu khác quanh gốc cây, trồng xen cây ngắn ngày để giữ ẩm và hạn chế cỏ dại, chống xói mòn đất.</p> <p>? Tạo hình sửa cành có tác dụng gì?</p> <p>? Có những loại sâu bệnh nào hại cây nhãn?</p> <p>GV nhận xét và kết luận</p> <p>GV giải thích thêm: Phòng trừ sâu bệnh bằng các biện pháp tổng hợp, sử dụng thuốc hoá học đúng kỹ thuật để giảm ô nhiễm môi trường, tránh gây độc hại cho người và động vật, đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm.</p>	<p>HS: Hoà tan chất dinh dưỡng có trong đất.</p> <p>HS: Giúp cây có thể khoẻ, cân đối</p> <p>HS: Bọ xít, sâu đục quả, sâu gặm vỏ, nhện nông nhưng, bệnh thối hoa, bệnh mốc sương.</p>	<p>d. Tạo hình, sửa cành</p> <p>- Loại bỏ cành nhỏ, cành vượt, cành bị sâu bệnh.</p> <p>e. Phòng trừ sâu, bệnh</p> <p>- Cần được tiến hành sớm và kịp thời.</p>
<p>Hoạt động 4: Tìm hiểu về thu hoạch, bảo quản, chế biến.</p> <p>Mục tiêu: - Biết được thu hoạch, bảo quản, chế biến.</p> <p>Phương pháp dạy học: 1, 2, 4, 5</p>	<p>HS: Khi vỏ quả chuyển từ màu nâu hơi xanh sang màu vàng sáng.</p> <p>HS: Sáng, chiều.</p>	<p>IV. Thu hoạch, bảo quản, chế biến.</p> <p>1. Thu hoạch</p> <p>- Khi quả có màu vàng sáng thì tiến hành thu hoạch nên thu hoạch vào buổi sáng và buổi chiều trong ngày .</p>

<p>Định hướng phát triển năng lực: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9</p> <p>?. Khi nào thì ta thu hoạch được?</p> <p>? Thu hoạch vào thời gian nào trong ngày là thích hợp?</p> <p>GV giải thích thêm: Thu hoạch đảm bảo thời gian cách li.</p> <p>?. Ta nên bảo quản quả như thế nào?</p> <p>GV giải thích thêm: Sử dụng chất bảo quản, chất phụ gia trong bảo quản và chế biến đúng quy định vệ sinh an toàn thực phẩm.</p> <p>?. Ta có phương pháp chế biến nào?</p>	<p>HS: Để nơi râm mát</p> <p>HS: Sấy bằng lò sấy.</p>	<p>2. Bảo quản</p> <p>- Quả được hái xuống để nơi râm mát cho vào sọt. Nếu bảo quản trong kho lạnh thì t⁰ 5⁰C - 10⁰C</p> <p>3. Chế biến</p> <p>- Sấy cùi nhãn làm long nhãn bằng lò sấy.</p>
--	---	---

_ Quả nhãn chứa nhiều đường, vitamin, khoáng chất được sử dụng để ăn tươi, sấy khô, làm long nhãn, đồ hộp.

_ Cây nhãn được trồng vào vụ xuân và vụ thu (các tỉnh phía Bắc), đầu mùa mưa (các tỉnh phía Nam).

_ Trồng cây nhãn phải đảm bảo yêu cầu kỹ thuật về khoảng cách, cách trồng, chăm sóc để tạo điều kiện cho cây sinh trưởng phát triển tốt.

HOẠT ĐỘNG 3: Hoạt động luyện tập

Mục tiêu: Luyện tập củng cố nội dung bài học

Phương pháp dạy học: 7

Định hướng phát triển năng lực: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

GV giao nhiệm vụ cho học sinh làm bài tập

Câu 1; Em hãy nêu giá trị dinh dưỡng của quả nhãn và yêu cầu ngoại cảnh của cây nhãn

Câu 2 ;Em hãy nêu các yêu cầu kỹ thuật trong việc gieo trồng, chăm sóc cây nhãn.

HOẠT ĐỘNG 4: Hoạt động vận dụng

Mục tiêu: Vận dụng làm bài tập

Phương pháp dạy học: 1, 2, 3, 4, 5

Định hướng phát triển năng lực: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Liên hệ:

Em cho biết ở địa phương em nhân giống bằng cách nào?

HOẠT ĐỘNG 5: Hoạt động tìm tòi và mở rộng

Mục tiêu: Tìm tòi và mở rộng kiến thức, khái quát lại toàn bộ nội dung kiến thức đã học

Phương pháp dạy học: 7

Định hướng phát triển năng lực: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Vẽ sơ đồ tư duy khái quát lại nội dung bài học

Sưu tầm một số hình ảnh về các giống nhãn mà em biết

Nhãn Lòng Hưng Yên

Nhãn đường phèn

Nhãn cùi

Nhãn Hương Chi

4. Hướng dẫn về nhà

- Yêu cầu HS đọc ghi nhớ.
- Đặt câu hỏi SGK để HS trả lời.
- Về nhà học bài và ôn tập.

Giáo viên

Nguyễn Thị Chiến

**DUYỆT
TỔ CHUYÊN MÔN**

Người duyệt: **Nguyễn Thị Quỳnh Thoa**
Chức vụ: Tổ trưởng chuyên môn
Đơn vị: THCS Ngô Mây
Thời gian ký: 25/11/2022 8:35 AM

NHÀ TRƯỜNG

TRƯỜNG THCS NGÔ MÂY	
ĐÃ PHÊ DUYỆT	KT. HIỆU TRƯỞNG PHÓ HIỆU TRƯỞNG
	 Phan Văn Phú

